

ПЕРЕЛІК РЕГІОНАЛЬНО РІДКІСНИХ ВИДІВ РОСЛИН
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1. Аденофора лілієцвіта (*Adenophora lilifolia* (L.) A. DC.)
2. Айстра степова (*Aster amellus* L.)
3. Аконіт шерстистовустиий (*Aconitum lasiostomum* Reichenb.)
4. Андромеда багатолиста (*Andromeda polifolia* L.)
5. Анемона дібровна (*Anemone nemorosa* L.)
6. Анемона лісова (*Anemone sylvestris* L.)
7. Багатоніжка звичайна (*Polypodium vulgare* L.)
8. Багаторядник Брауна (*Polystichum braunii* (Spenn.) Fee)
9. Багаторядник шипуватий (*Polystichum aculeatum* (L.) Roth)
10. Багно звичайне (*Ledum palustre* L.)
11. Барвінок малий (*Vinca minor* L.)
12. Білозір болотний (*Parnassia palustris* L.)
13. Бобівник трилистий (*Menyanthes trifoliata* L.)
14. Валеріана висока (*Valeriana exaltata* Mikan)
15. Верба Виноградова (*Salix vinogradovii* A. Skvorts.)
16. Верба мирзинолиста (*Salix myrsinifolia* Salisb.)
17. Вишня степова (*Cerasus fruticosa* (Pall.) Woronow)
18. Вільха сіра (*Alnus incana* (L.) Moench)
19. Вовчі ягоди звичайні (*Daphne mesereum* L.)
20. Водяна сосонка ланцетолиста (*Hippuris lanceolata* Retz.)
21. Волошка сумська (*Centaurea sumensis* Kalen.)
22. Вольфія безкоренева (*Wolffia arrhiza* (L.) Horkel ex Wimm.)
23. Вужачка звичайна (*Ophyglossum vulgatum* L.)
24. Гвоздика несправжньборозчепірена (*Dianthus pseudosquarrosus* (Novak) Klok.)
25. Гвоздика стиснуточашечкова (*Dianthus stenocalyx* Jus.)
26. Гвоздика Фішера (*Dianthus fischeri* Spreng.)
27. Голокучник дубовий (*Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newm.)
28. Грушанка зеленоцвіта (*Pirola chlorantha* Sw.)

29. Грушанка мала (*Pyrola minor* L.)
30. Дзвоники болонські (*Campanula bononiensis* L.)
31. Дзвоники оленячі (*Campanula cervicaria* L.)
32. Дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia* L.)
33. Дзвоники широколисті (*Campanula latifolia* L.)
34. Дрік германський (*Genista germanica* L.)
35. Журавлина болотна (*Oxycoccus palustris* Pers.)
36. Залізник бульбистий (*Phlomis tuberosa* L.)
37. Звіробій гірський (*Hypericum montanum* L.)
38. Зимолоубка зонтична (*Chimaphila umbellata* (L.) W. Barton)
39. Золототисячник гарний (*Centaureum pulchellum* (Sw.) Druce)
40. Золототисячник звичайний (*Centaureum erythraea* Rafn.)
41. Зубниця бульбиста (*Dentaria bulbifera* L.)
42. Зубниця п'ятилиста (*Dentaria quinquefolia* Bieb.)
43. Еремогоне скельна (*Eremogone saxatilis* (L.) Ikonn.)
44. Їжача голівка мала (*Sparganium minimum* Wallr.)
45. Козельці українські (*Tragopogon ucrainicus* Artemcz.)
46. Кропива київська (*Urtica kioviensis* Rogov.)
47. Купальниця європейська (*Trollius europaeus* L.)
48. Латаття біле (*Nymphaea alba* J. et C. Presl)
49. Латаття сніжно-біле (*Nymphaea candida* J. et C. Presl)
50. Льон жовтий (*Linum flavum* L.)
51. Льонолижник льонолисний (*Thesium linifolium* L.)
52. Маточник болотний (*Ostericum palustre* (Bess.) Bess.)
53. Медунка вузьколиста (*Pulmonaria angustifolia* L.)
54. Медунка м'яка (*Pulmonaria mollis* Wulf. ex Hornem.)
55. Молодило руське (*Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. et C. B. Lehm.)
56. Мучниця звичайна (*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng.)
57. Наперстянка великоцвіта (*Digitalis grandiflora* Mill.)
58. Образки болотні (*Calla palustris* L.)
59. Оман високий (*Inula helenium* L.)
60. Орлики звичайні (*Aquilegia vulgaris* L.)
61. Орляк звичайний (*Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn.)
62. Осока багнова (*Carex limosa* L.)
63. Осока Гартмана (*Carex hartmanii* Cajand.)

64. Осока гірська (*Carex montana* L.)
65. Осока дворядна (*Carex disticha* Huds.)
66. Осока ситничковидна (*Carex juncella* (Fries.) Th. Fries.)
67. Осока трясуцковидна (*Carex brizoides* L.)
68. Очиток пурпуровий (*Sedum purpureum* (L.) Schult.)
69. Очиток шестирядний (*Sedum sexangulare* L.)
70. Первоцвіт весняний (*Primula veris* L.)
71. Перстач білий (*Potentilla alba* L.)
72. Печіночниця звичайна (*Hepatica nobilis* Mill.)
73. Півники угорські (*Iris hungarica* Waldst. et Kit.)
74. Проліска дволиста (*Scilla bifolia* L.)
75. Проліска сибірська (*Scilla sibirica* Haw.)
76. Пухирник звичайний (*Utricularia vulgaris* L.)
77. Пухирник ломкий (*Cystopteris fragilis* (L.) Bernh.)
78. Пухівка піхвова (*Eriophorum vaginatum* L.)
79. Рдесник альпійський (*Potamogeton alpinus* Balb.)
80. Росичка круглолиста (*Drosera rotundifolia* L.)
81. Ряска горбата (*Lemna gibba* L.)
82. Ряст Маршалла (*Corydalis marschalliana* Pers.)
83. Ряст проміжний (*Corydalis intermedia* (L.) Mérat)
84. Синюха голуба (*Polemonium caeruleum* L.)
85. Скорзонера пурпурова (*Scorzonera purpurea* L.)
86. Слива колюча (терен) (*Prunus spinosa* L.)
87. Смовдь оленяча (*Peucedanum cervaria* (L.) Lapeyr)
88. Сонцецвіт яйцевидний (*Helianthemum ovatum* (Viv.) Dun.)
89. Страусове перо звичайне (*Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.)
90. Суниці мускусні (*Fragaria moschata* Duch.)
91. Суховершки великоквіткові (*Prunella grandiflora* (L.) Scholl.)
92. Тирлич звичайний (*Gentiana pneumonanthe* L.)
93. Тирлич хрещатий (*Gentiana cruciata* L.)
94. Тростяниця кострицевидна (*Scolochloa festucacea* (Willd.) Link.)
95. Фегоптерис з'єднуючий (*Phegopteris connectilis* (Michx.) Watt)
96. Фіалка багнова (*Viola uliginosa* Bess.)
97. Фіалка ставкова (*Viola stagnina* Kit.)
98. Хвощ зимуючий (*Equisetum hyemale* L.)

99. Чемериця чорна (*Veratrum nigrum* L.)
100. Шолудивник Кауфмана (*Pedicularis kaufmannii* Pinzg.)
101. Щавель український (*Rumex ucrainicus* Fisch. ex Spreng.)
102. Щитник австрійський (*Dryopteris austriaca* (Jacq.) Woyнар ex Schinz et Thell.)
103. Щитник гребенястий (*Dryopteris cristata* (L.) A. Gray.)
104. Юринея волошковидна (*Jurinea cyanooides* L.)
105. Яловець звичайний (*Juniperus communis* L.)

В.о. директора Департаменту екології
та природних ресурсів облдержадміністрації

В.А. Новак

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПЕРЕЛІК РЕГІОНАЛЬНО РІДКІСНИХ ВИДІВ РОСЛИН ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1. Положення про Перелік регіонально рідкісних видів рослин Чернігівської області є документом та основою для розробки подальших дій, спрямованих на охорону зникаючих і таких, що перебувають під загрозою зникнення, але не включених до Червоної книги України, видів рослин Чернігівської області.

2. До Переліку включаються види рослин, які постійно або тимчасово перебувають чи зростають у природних умовах на території області, є рідкісними або знаходяться під загрозою зникнення.

3. Занесені до Переліку види рослин підлягають особливій охороні на всій території області. Організація збереження видів рослин, занесених до Переліку, поліпшення території їх зростання покладається на органи місцевого самоврядування, виконавчої влади та інші державні органи, на які законодавством України покладено здійснення функцій у цій сфері, а також власників та користувачів земельних ділянок, на яких знаходяться об'єкти рослинного світу.

4. Охорона та відтворення регіонально рідкісних видів рослин, занесених до Переліку, забезпечується шляхом:

- визначення відповідної категорії видів рослин, що знаходяться під загрозою зникнення, врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів;

- систематичної роботи щодо виявлення місць їх перебування та зростання, проведення постійного спостереження (моніторингу) за станом їх популяцій та необхідних наукових досліджень з метою розробки наукових основ їх охорони та відтворення;

- створення на територіях, де вони масово зростають, об'єктів природно-заповідного фонду відповідно до законів України «Про природно-заповідний фонд України» та «Про екологічну мережу України»;

- створення банків генофонду рослин, розведення у спеціально створених умовах (дендрологічних парках, ботанічних садах, парках-пам'ятках садово-паркового мистецтва, тощо);

- дотримання спеціальних вимог щодо охорони цих видів під час ведення господарської діяльності, вирішення питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проектно-планувальної документації, проведенні оцінки впливу на довкілля;

- проведення широкої виховної роботи серед населення;

- розвитку міжобласного і міжнародного співробітництва у цій сфері та за рахунок здійснення інших заходів.

5. У залежності від стану та ступеня загрози для популяції видів рослин, занесених до Переліку, вони поділяються на такі категорії:

зниклі (0):

види, про які після неодноразових пошуків, проведених у типових місцевостях або в інших відомих та можливих місцях поширення, відсутня будь-яка інформація про наявність їх у природі чи спеціально створених умовах;

зникаючі (I):

види, які знаходяться під загрозою зникнення у природних умовах і збереження яких є малоімовірним, якщо триватиме дія факторів, що негативно впливають на стан їх популяцій;

вразливі (II):

види, які в найближчому майбутньому можуть бути віднесені до категорії «зникаючих», якщо триватиме дія факторів, що негативно впливають на стан їх популяцій;

рідкісні (III):

види, популяції яких невеликі, що у даний час не належать до категорії «зникаючих» чи «вразливих», хоча їм і загрожує небезпека;

невизначені, неоцінені (IV):

види, про які відомо, що вони можуть належати до категорії «зникаючих», «вразливих» чи «рідкісних», але ще не віднесені до неї;

недостатньо відомі (V):

види, які не можна віднести до жодної із зазначених категорій через відсутність необхідної повної і достовірної інформації.

6. Підставою для включення до Переліку певного виду рослин є дані про чисельність, ареал та зміни умов існування, що підтверджують необхідність вжиття заходів для їх охорони.

7. Пропозиції про включення до Переліків видів рослин можуть вносити науковці, окремі фахівці, відповідні науково-дослідні установи, державні і громадські організації.

Пропозиції мають включати наукове обґрунтування необхідності занесення виду рослин до Переліку, відомості про їх поширення, необхідні заходи щодо збереження і відтворення у природних чи спеціально створених умовах.

Рішення про занесення видів рослин до Переліку приймається обласною радою за поданням Департаменту екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації.

8. Види рослин, занесені до Переліку, які в результаті вжитих природоохоронних заходів та на підставі наукових досліджень визнані такими, що знаходяться поза загрозою зникнення, підлягають вилученню із Переліку. Пропозиції про вилучення розглядаються у тому ж порядку, що і в разі занесення видів до Переліку.

9. Основні вимоги щодо використання об'єктів Переліку встановлені цим Положенням, законами України «Про природно-заповідний фонд України», «Про рослинний світ», «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими нормативно-правовими актами.

10. Заходи щодо охорони та відтворення видів рослин, занесених до Переліку, можуть фінансуватися за рахунок місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

11. Використання природних рослинних ресурсів здійснюється в порядку загального або спеціального використання відповідно до чинного законодавства.

Загальне використання природних рослинних ресурсів у разі їх виснаження, різкого зменшення популяційної та ценотичної різноманітності тощо може бути обмежене місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, а також центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, іншими уповноваженими центральними органами виконавчої влади відповідно до їх компетенції.

12. Державний контроль за додержанням вимог щодо охорони та відтворення видів рослин, занесених до Переліку, здійснює Державна екологічна інспекція в Чернігівській області.

13. Особи, які порушують вимоги охорони та відтворення видів рослин, із числа видів, занесених до Переліку, несуть відповідальність у відповідності до чинного законодавства України.

14. Відомості щодо змісту Переліку, стану включених до них видів рослин оприлюднюються в засобах масової інформації, доводяться до відома підприємств, наукових, освітніх, виховних установ і організацій.

В.о. директора Департаменту екології
та природних ресурсів облдержадміністрації

В.А. Новак